

Bilaga 4 Nuläge inom dagens organisationer

Denna bilaga är en av leveranserna från projektet Fas 1 - Inriktningen. Bilagorna ska utgöra underlag för de beslut som ska fattas av kongresserna respektive förbundsmötet under 2023 gällande fortsatt arbete kring ny organisationsform. Bilagorna beskriver olika aspekter och frågeställningar (t.ex. möjliga ekonomiska eller juridiska konsekvenser av olika förslag och scenarion) som är av betydelse för att kunna fatta beslut om inriktningen på det fortsatta arbetet inom projektet och med en ny organisationsform. Bilagorna är ett underlag till kongresserna respektive förbundsmötet på samma sätt som t.ex. revisionsberättelsen. Det går alltså inte att ändra på bilagorna. Det går heller inte att lägga förslag som rör innehållet i bilagorna.

Bilagorna strävar efter att presentera fakta och analyser baserade på fakta. Bilagorna gör inga värderingar och ger inga rekommendationer så länge det inte handlar om att peka ut juridiska eller liknande konsekvenser.

Inledning

I arbetet med att genomföra projektet Fas 1 - Inriktningen har det framkommit behov av att göra en enkel kvantitativ jämförelse mellan de fyra förbunden. Det handlar om att få en översiktlig bild av grundläggande data som medlemsantal och centrala intäktskällor.

Metod och genomförande

Data har samlats in via respektive förbunds generalsekreterare och/eller ekonomiansvariga, kassör eller motsvarande. Frågan ställdes via mail och svaren har inkommit via mail. Sammanställningen baseras således på de data som respektive organisation själva tagit fram.

Det bör noteras att olika förbund kan ha olika principer vad gäller medlemsredovisning och sammanställning av ekonomiska data. Där detta kan antas ha betydelse för tolkningen av data har en notering gjorts i den löpande texten.

Resultat

Medlemmar per förbund

I tabellen nedan redovisas antalet medlemmar per förbund åren 2014 - 2022.

År	IOGT-NTO	Junis	NSF	UNF
2014	31 116	10 962	5 112	6 301
2015	30 807	10 853	4 852	5 071
2016	30 049	11 166	4 779	4 064
2017	28 999	11 343	4 470	3 873
2018	27 479	10 185	4 107	5 221
2019	26 562	8 592	4 118	3 424
2020	25 972	7 539	3 894	2 554
2021	23 830	7 808	3 711	2 717
2022	20 484	8 337	3 648	2 284

Tabell 1 Medlemmar per förbund

När det gäller ungdomsorganisationerna kan det föreligga en skillnad mellan här redovisade siffror och de siffror som anges t.ex. i ansökan till Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF). Detta beror på att organisationen till MUCF endast rapporterar medlemmar som är medlemmar i, ur förordningens gällande statsbidrag till synpunkt, godkända föreningar (föreningar med minst 60 % barn och unga).

I vissa fall kan medlemsantalen ha påverkats av andra faktor som byte av medlemsregister, ändrade regler vad gäller att förnya och bekräfta sitt medlemskap, ändrade regler vad gäller den tid en medlem får kvarstå i medlemslistan utan att ha återbekräftat sitt medlemskap etc.

En närliggande fråga är den om antalet medlemmar med dubbelt medlemskap, dvs. vill säga där personen i fråga är medlem i flera av de fyra förbunden. Uppgifterna är inte helt lätta att få ut ur förbundens medlemsregister men en uppskattning ger vid handen att år 2022 var ca 300 av NSF:s medlemmar även medlemmar i IOGT-NTO, ca 200 i Junis och ca 10 i UNF.

Intäkter per förbund i tkr

Några frågor som återkommit i projektet är hur förbundens intäkter utvecklats under de senaste åren och så särskilt när det gäller medlemsavgifter, organisationsbidrag från MUCF och intäkter från Miljonlotteriet åren 2014–2022.

År	IOGT-NTO			Junis			NSF			UNF		
	M	O	L	M	O	L	M	O	L	M	O	L
2014	3178	-	-*	444	2868	24139	298	1639	18600	140	1748	19104
2015	3197	-	139270	483	2927	24338	405	1662	18600	150	1875	19333
2016	3130	-	130948	418	3872	23370	390	1627	18700	125	1698	18894
2017	2998	-	112776	487	2330	22108	405	1524	17000	130	1468	16439
2018	2836	-	122020	454	2286	23479	507	1502	18200	10	1551	17631
2019	2552	-	132963	275	2132	17866	446	1456	13600	0	1627	13679
2020	2448	-	185435	0	2859	16490	699	1863	12700	0	2111	12756
2021	2427	-	76498	0	2644	15881	674	1909	13000	0	2116	12993
2022	2106	-	42479	0	3035	13028	752	1525	9300	0	2501	10585

Tabell 2 Intäkter per förbund i tkr (M = medlemsavgifter, O = organisationsbidrag MUCF, L = Miljonlotteriet, * = jämförbara siffror saknas, siffror för 2022 är preliminära)

Medlemsavgifterna beror på antalet medlemmar och nivå på avgifterna. Junis och UNF har sedan år 2020 respektive 2019 satt medlemsavgiften till 0 kronor per medlem.

Organisationsbidraget från MUCF som förbundet erhåller ett visst år (“bidragsåret”) baseras på den ansökan förbundet lämnar in året innan (“ansökningsåret”). Antal bidragsgrundande föreningar och medlemmar i ansökan hänför sig till året för ansökningsåret (“underlagsåret”). Detta innebär att det finns en eftersläpning när det gäller bidragsnivå och medlemsantal. Om medlemsantal ökar erhåller förbundet proportionellt sett mindre pengar per medlem. På samma sätt erhåller förbundet proportionellt sett mer pengar per medlem ett visst år om medlemsantalet sjunkit under de senaste två åren. Denna eftersläpning är viktig att hålla i minnet när siffrorna för organisationsbidrag ska jämföras över tid.

Viktig att notera är förordningens villkor att “minst 60 procent av medlemmarna är i åldrarna 6-25” gäller både på förbunds- och föreningsnivå, dvs. unga medlemmar i föreningar som inte uppfyller kravet räknas inte in i bidragsunderlaget.

En komplett beskrivning av alla villkor som gäller för organisationsbidraget finns i Förordning (2011:65) om statsbidrag till barn- och ungdomsorganisationer.

När det gäller intäkterna från Miljonlotteriet så redovisas de brutto i tabellen ovan. Detta betyder att intäkten som redovisas för IOGT-NTO är den totala intäkten från lotteriet. IOGT-NTO delar därefter ut bidrag till övriga förbund vilka redovisas i tabellen.

I IOGT-NTO:s årsredovisning för 2022, avsnittet om redovisningsprinciper, framgår följande gällande redovisningen av lotteriverksamheten vilket vi valt att inkludera in extenso:

“Miljonlotteriets lotteriverksamhet har bruttoredovisats. IOGT-NTO redovisar lotteriernas hela omsättning och samtliga kostnader i lotteriverksamheten. Den nya spellagstiftningen har möjliggjort tidigareläggning av lotteriavsluten varvid IOGT-NTO redovisat överskotten för både 2019 och 2020 i 2020 års siffror. Lotteriernas intäkter och kostnader har fram till 2019 redovisats hos IOGT-NTO det år som respektive lotteri avslutats, det vill säga normalt året efter det år som lotterna i lotteriet har sålts. Från och med 2020 har lotteriernas intäkter och kostnader redovisats det år som intäkterna erhållits eller kommer att erhållas. Av

lotteriöverskottet lämnas anslag till de övriga förbunden inom IOGT-NTO-rörelsen, Junis, UNF och NSF. Anslagen redovisas som en separat kostnadspost i resultaträkningen. År 2021 har lotteriernas redovisning reviderats så att lotteriernas överskott beräknas inklusive operatörens

överskott. Från och med 2021 redovisas anslagen till de övriga förbunden ej vid utbetalning utan som skuldpost i årsredovisningen. Därav har både 2020 och 2021 års anslag till övriga förbund kostnadsförts 2021.”

Notera att periodiseringsprinciperna för överskottet från Miljonlotteriet är annorlunda i de övriga förbunden.

Analys

Under den här studerade perioden (2014 - 2022) har samtliga förbund vidkänts en minskning i antalet medlemmar: IOGT-NTO ca 34 %, Junis ca 24 %, NSF ca 28 % och UNF ca 63 %. Tillsammans har de fyra förbundet tappat ca 35 % av den samlade medlemskåren under de senaste åtta åren. Detta återspeglas direkt i inbetalda medlemsavgifter för IOGT-NTO som sjunkit med ca 34 %.

Värt att notera i sammanhanget är att NSF i sitt svar noterar att Scouterna i Sverige har ökat sitt medlemsantal nio år i rad (oaktat NSF:s minskning). Under 2022 ökade, enligt uppgiftslämnaren, Scouterna med 4047 medlemmar och har idag över 80 000 medlemmar. Scoutrörelsen internationellt är också på frammarsch.

När det gäller organisationsbidraget från MUCF består det av två delar: ett grundbidrag om utgår lika till alla förbund som uppfyller kraven i förordningen och en rörlig del som baseras på antalet godkända föreningar i kombination med antal medlemmar i dessa föreningar.

Intäkterna från Miljonlotteriet har sjunkit med närmare 70 % sedan 2015 vilket påverkar samtliga förbunds intäkter. Något förenklat kan vi konstatera att alla tre barn- och ungdomsförbund under perioden fått se sina bidrag från Miljonlotteriets verksamhet i stort sett halveras.

Referenser

Förordning (2011:65) om statsbidrag till barn- och ungdomsorganisationer.